

Paa Bogens første 45 Sider gives en almindelig botanisk Beskrivelse af Kartoffelplanten. Denne er udførligt behandlet under »Olika sortkännetecken och deras växling«, der er delt i følgende Afsnit: Växtsätt och Planthöjd, Stjälk, Blad, Blomställning, Blomma, Stoloner, Knöl, Tidighetsgrad och Motståndskraft mot växtsjukdomar. Fremstillingen støttes af forskellige Billeder, dels i Teksten og dels paa 3 farvelagte Tavler, der viser: Blomsternes Farve, Støvveje og Støvdragere og Knoldenes Farve.

Hovedafsnittet er den specielle Del paa S. 47—110, hvor der bringes en Sortsbeskrivelse af 85 Sorter, der er ordnede efter: Blomsterfarve, Knoldens Farve og Kødets Farve. Under den enkelte Sort er anført dens Afstamning og Synonymer, saavidt disse Forhold er kendte. Derefter følger de egentlige Kendetegn i Henseende til: Tidighet, Växtsätt, Stjälk, Blad, Blomställning, Blomning, Blomma, Fruksättning, Knöl och Ljusgrodd. Iblandt de 85 beskrevne Sorter findes ca. 30, der er eller har været dyrkede i Danmark, f. Eks. Alpha, Birgitta, Deodara, Di Vernon, Eigenheimer, Erdgold, Erstling, Imperator, Juli, Kerrs Pink, King Edward, Majestic, Preussen, Up to date og flere andre.

Sorternes Forhold overfor Sygdomme er navnlig behandlet i Henseende til Immunitet overfor Kartoffelbrøk (*Synchytrium endobioticum*) paa Grundlag af inden- og udenlandske Undersøgelser, og ved immune Sorter er dette anført i Sortsbeskrivelsen straks og umiddelbart under Sortsnavnet i Parentes: (Kräftimmun). Af Bogens 85 Sorter er over Halvdelen, nemlig 46, immune, hvad der viser, hvilken Betydning man i Sverige tillægger Dyrkning af Sorter, der er brokfaste, d. v. s. immune overfor Kartoffelbrøk. Sorternes Modtagelighed for andre Sygdomme saasom Kartoffelskimmel og Virussygdomme nævnes kun eksempelvis, saaledes ved Sorterne Preussen og Erdgold, der er meget modtagelig for Mosaiksyge, hvorved Bladene ofte faar en lysere Farve, end der er normal for de paagældende Sorter.

Denne Bog er den første egentlige og omfattende Beskrivelse af Kartoffelsorter paa nordisk Sprog. I Udlandet har man, navnlig i Tyskland og England, allerede i flere Aar arbejdet ivrigt med dette Emne, ikke mindst i Henseende til Sorternes Synonymer og deres Forhold overfor Kartoffelbrøk, hvorved man har kunnet udskyde et stort Antal Sorter. En Del af disse Undersøgelser er anført i den Litteraturfortegnelse, hvormed Bogen slutter, tillige med andet Arbejde vedrørende Kartoffelsorter udført ved den svenske Statsfrøkontrol.

Hans R. Hansen.

Jordbærproblemet i England.

R. Wellington: The Strawberry Problem (J. Ministry of Agriculture, 45, S. 1008—1018, Januar 1939).

En ret almindelig Jordbærhøst i England er 5 tons pr. ha — stundom naas der $7\frac{1}{2}$ —10 tons pr. ha; men i de senere Aar — efter

at der siden Verdenskrigen er indført Sorter fra Fastlandet — er Udbyttet blevet mere og mere kummerligt, først og fremmest paa Grund af udbredte Virussygdomme, saaledes at et Udbytte paa 1 tons pr. ha er almindeligt i virussyge Marker.

Det drejer sig om 3 velafgrænsede Virussygdomme, 1. Yellow Edge, 2. Severe Crinkle og 3. Mild Crinkle — den sidste dog af ringe Betydning. Viruset overføres med Jordbær-Bladlusen *Capitophorus fragariae*, der paa visse Tider har vingede Individer, som kan sprede Smitstoffet over store Afstande.

Helt virusfrie Planter kendes kun hos Sorten Royal Sovereign (af *virginiana*-Typen), men der er meget stor Forskel paa Symptomer og Reaktioner hos andre Sorter, væsentligst faldende i følgende 2 Hovedgrupper efter Sorternes Oprindelse (*Fragaria virginiana* stammende fra Amerikas Østkyst, *F. chilensis* fra Vestkysten):

1. Sorter af »Engelsk Type« (*virginiana*) (lysgrønne, skøre Blade, smukt rød og stærktduftende Frugt) er lidet modstandsdygtig, viser omgaaende Symptomer og ødelægges (dør) hurtigt.

2. Sorter af »Fastlands Type« (*chilensis*) (mørkgrønne, sejge, læderagtige Blade, stor, ofte hul, blaaligrød og svagtduftende Frugt), reagerer langsomt efter Infektion, viser gradvis Aftagen i Frødhed og Udbytte, indtil Planterne bliver dværgagtige eller dør, men uden eller sjældent at vise de egentlige Virussympptomer paa Bladene.

Bestræbelserne gaar nu ud paa at kassere Sorter af Fastlandstypen, der paa Grund af deres delvise »Bæreregenskaber« forhindrer Opdagelse af Infektion i Tide, og at fremme Avlen af den engelske Type, hvor der hurtigere kan gribes ind med Fjernelse af syge Planter o. s. v. Endvidere at tage Formeringsplanter af virusfrie Moderplanter, hvad der ofte er uforeneligt med den hyppigt anvendte Metode at tage disse i Ungkulturene, idet de her blandes saa stærkt, at det er umuligt at sortere dem tilstrækkeligt. Specielle Formeringskulturer, i længst mulig Afstand (mindst 1 km) fra Jordbærmarker, er derfor nødvendige, og det har betalt sig godt at tage Planter herfra, selv om de er dyre at producere. Er der mange Bladlus, maa Formeringskulturen sprøjtes med Nikotin¹ efter Behov.

Gamle, virussyge Marker pløjes omhyggeligt og snarest muligt, og Nykulturer lægges længst muligt fra inficerede Marker.

Ønskes helt virusfrie Planter, maa man foreløbig dyrke Royal Sovereign, men andre virusfrie Sorter kan muligvis tiltrækkes, og dette bør ske paa *virginiana* Typen.

Chr. Stapel.